

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศหรือสังคมโดยส่วนรวมนั้น นโยบายสาธารณะหรือนโยบายของรัฐจะเป็นกรอบกำกับหรือเป็นทิศทาง แนวทางในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ ประโยชน์สุขของสาธารณชน สำหรับประเทศไทยนโยบายหรือแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐจะปรากฏอยู่ในหลายรูปแบบ เช่น แผนพัฒนาประเภทต่างๆ ทั้งที่เป็นแผนพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเฉพาะด้าน อาทิเช่น แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาชนบท แผนพัฒนาเด็กและสตรี ฯลฯ นอกจากนั้น นโยบายยังปรากฏอยู่ในรูปของมติคณะรัฐมนตรี พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา และพระราชบัญญัติต่างๆ อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้นโยบายมีความหมายอย่างแท้จริงคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ประสบผลสำเร็จ โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอน มีการประสานสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา และมีปัจจัยเกื้อหนุนอย่างเหมาะสม

ปัจจุบันแนวนโยบายในการพัฒนาประเทศได้เปลี่ยนแปลงไป โดยหันมามุ่งเน้นที่การพัฒนาคน ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้ระบุไว้ว่า แนวคิดของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในอดีต ได้ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนาได้มุ่งเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิตเพื่อการส่งออก โดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์มาใช้ขยายฐานการผลิตเพื่อสร้างรายได้และการมีงานทำ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในช่วงเวลานั้น อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตรวดเร็วทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และความเจริญทางวัตถุที่มากขึ้น มิได้หมายความว่าคนไทยและสังคมไทยจะมีความสุขสมบูรณ์ มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ดีงามและเรียบง่ายของสังคมไทยเริ่มเปลี่ยนไปพร้อมๆ กับความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และความไม่มั่นคงของครอบครัว ชุมชน และสังคม ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จึงได้ปรับแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนา

เศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540: ค-ง)

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาคน ดังที่พระราชวรมุณี (ประยูรธปยุตโต, 2530: 70) กล่าวไว้ว่า "การศึกษานั้นเป็นทั้งตัวการพัฒนาและเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนา คือ เป็นการพัฒนาตัวบุคคลขึ้น โดยพัฒนาตัวคนทั้งคนหรือชีวิตทั้งชีวิต ตัวการพัฒนานั้นคือการศึกษา เมื่อผู้เรียนมีการศึกษาอย่างนี้แล้วก็จะเอาคุณสมบัติที่ตัวมีซึ่งเกิดจากการศึกษานี้ไปเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การศึกษาก็เลยเป็นเครื่องมือของการพัฒนา"

ด้วยความสำคัญของการศึกษาดังกล่าว ทั่วโลกจึงถือว่าการศึกษานี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่มนุษย์ทุกคนไม่ว่าเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่พึงมีโอกาสได้รับการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยทักษะสำหรับการเรียนรู้ที่จำเป็น (ได้แก่ความสามารถในการอ่าน เขียน พูด คำนวณ และการแก้ปัญหา) และเนื้อหาสาระของการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน (เช่น ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติ) อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถ เพื่อดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีศักดิ์ศรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเต็มที่ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไปได้ และด้วยความหลากหลาย ชับซ้อน และความเปลี่ยนแปลงของความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ทั้งของเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ ทำให้ขอบข่ายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องมีการขยายและปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ สาระดังกล่าวได้รับการยอมรับจากทั่วโลก ดังปรากฏอยู่ในปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533: 8)

สำหรับประเทศไทย ในอดีตการศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับนั้นถือได้ว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาความเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างและองค์ประกอบของประชากรได้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอัตราเร่งที่สูงขึ้นอันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและระบบการสื่อสารข้อมูลที่รวดเร็ว ประกอบกับการที่ประเทศไทยมีลักษณะเป็นสังคมเปิดและมีการติดต่อสัมพันธ์กับนานาประเทศมากยิ่งขึ้นซึ่งทำให้การถ่ายทอด แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและวิทยาการต่างๆ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวางทั้งในระดับชุมชน ระดับเมือง ระดับ

ประเทศและระดับโลก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความจำเป็นในการยกระดับ และพัฒนาความรู้พื้นฐานของประชากรของประเทศให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนเจตคติที่เหมาะสมที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ รวมถึงสามารถริเริ่มและร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคม ตลอดจนสามารถช่วยให้การเปลี่ยนแปลงที่จะมาถึงอย่างรวดเร็วนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับเงื่อนไขข้อจำกัดด้านทรัพยากรและสภาพความต้องการอันหลากหลายของบุคคล ชุมชน และประเทศได้

ด้วยเจตนารมณ์ในอันที่จะเร่งยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนไทยให้สูงขึ้นและเป็นไปอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลก รัฐจึงได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อเร่งรัด และพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 อันเป็นแผนแม่บทของการจัดการศึกษาระยะยาวของรัฐบาลไทยว่า “ให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน รัฐพึงจัดและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 ก: 19) และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้ระบุเป็นนโยบายให้ “เร่งปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้ที่เรียนจบประถมศึกษาได้เข้าเรียนมากขึ้น” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 ข:34) สืบเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้มีการกำหนดไว้เป็นนโยบายไว้ว่า “เร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งหมด มุ่งให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน” และเป้าหมายหนึ่งของแผนงานการยกระดับการศึกษาพื้นฐานของปวงชน คือการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ให้มีอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรกลุ่มอายุ 12-14 ปี และ 15-17 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 และ 70 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2544 รวมทั้งมุ่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เป็นการศึกษาของปวงชนต่อไปโดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539: 18,61)

ยิ่งไปกว่านั้นด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการที่จะทำให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเป็นหลักประกันถึงความเสมอภาคในโอกาสของการเข้าเรียนและการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดสิทธิของประชาชนไทยไว้ในมาตรา 43 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ” ซึ่งการดำเนินงานตาม

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะต้องเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. 2545 ตามบทเฉพาะกาล ในมาตรา 335 (3) จึงได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาอบรมที่รองรับรัฐธรรมนูญขึ้น

สาระต่างๆ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่จัดทำขึ้นและมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนสิงหาคม 2542 ได้ระบุถึงสิทธิของประชาชนไทยในเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยขยายรายละเอียดออกไปดังปรากฏในมาตรา 10 ความเป็นมา การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และการศึกษาสำหรับคนพิการให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษนั้น ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็นเก้าปี โดยกำหนดให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ

นอกจากมาตรการหลักดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ ในเรื่องของอุดมการณ์และหลักการการศึกษา สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สาระที่กำหนดดังกล่าว ทำให้จำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยและองค์ประกอบของการจัดการศึกษาหลายประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 ก: 5-34)

แม้ว่าผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยที่ผ่านมากล่าวได้ว่าประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่พบว่ายังมีประเด็นปัญหาหลักๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ในเชิงปริมาณนั้นยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมประชากรในวัยเรียนระดับนี้ได้ทั้งหมด ดัง

จะเห็นได้จากอัตราการเรียนต่อในปี พ.ศ. 2540-2542 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ลดลงจากร้อยละ 91.2 เหลือร้อยละ 88.3 และ 87.1 ตามลำดับ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนที่สำเร็จ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าเรียนต่อทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2540-2542 ในภาพรวมมีการเรียนต่อร้อยละ 86.1 82.1 และ 82.9 ตามลำดับ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 ข: 31-32)

ด้านคุณภาพของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 2) ในปี 2538 จากการจัดอันดับโดยรวม พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 17 ในขณะที่สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลีและฮ่องกง อยู่ในอันดับที่ 1, 2, 3 และ 5 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2541: 34)

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเห็นควรศึกษาว่า ในระยะที่ผ่านมามีปัจจัยใดบ้างที่มีความ สัมพันธ์กับการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อผลวิจัยที่ได้จะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายการขยายศึกษาขั้น พื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ

คำถามในการวิจัย

1. การนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษาเกิดผลอย่างไรบ้าง และผลที่ได้มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ระหว่างสถานศึกษาต่างสังกัดและต่างขนาด
2. ปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายการขยายการ ศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ และปัจจัยดังกล่าวมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ระหว่างสถานศึกษาต่างสังกัดและต่างขนาด
3. ปัจจัยอะไรบ้างที่มีความจำเป็นในการนำนโยบายการขยายการ ศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไปปฏิบัติ

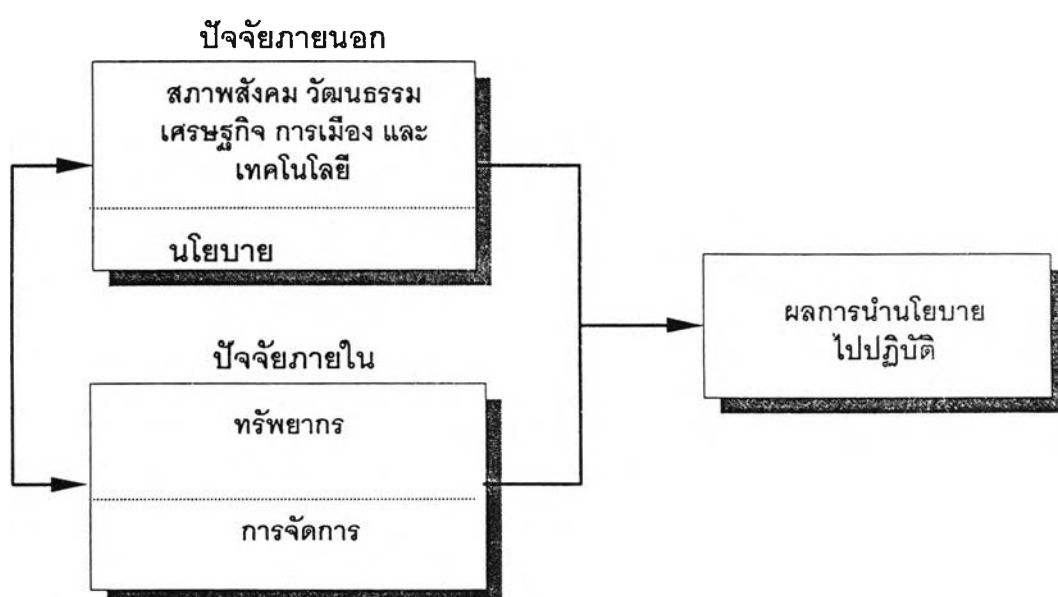
ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการเฉพาะ โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
2. ข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติในการวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2540 - 2542

กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจากนักวิชาการต่างๆ รวมถึงผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผ่านมา ได้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการดำเนินงาน โดยกลุ่มปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถจำแนกออกได้เป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกเป็นปัจจัยที่อยู่ภายนอกองค์กร คือ สภาพแวดล้อมทางด้าน สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และปัจจัยด้านตัวนโยบาย กลุ่มที่สองเป็นปัจจัยที่อยู่ภายในองค์กร ได้แก่ ทรัพยากร ซึ่งรวมถึง งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และปัจจัยด้านการจัดการ ดังแผนภูมิ ดังนี้

กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการกำหนด นโยบาย ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการนำทรัพยากรที่มีอยู่ไปบริหารเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยอาจมีการแปลงนโยบายออกเป็นรูปของกฎ ระเบียบ แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้ได้รับ ผลประโยชน์จากนโยบาย

โรงเรียนขนาดเล็กมาก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 301-500 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 501-1,000 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,000 คน ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย เพื่อ กำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำ นโยบายขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ จากความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผลที่ได้ใน
ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและจัดทำข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สำหรับข้อมูลที่เป็นข้อเขียน และใช้สถิติต่าง ๆ เพื่ออธิบายผลประกอบการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้ดังนี้

สถิติเบื้องต้น คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alfa Coefficient) ในการหาความเชื่อมั่นของแบบวัด

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficients) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการหาอิทธิพลของปัจจัย

การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance-ANOVA) ในการทดสอบนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและความแตกต่างของปัจจัย

การประมวลผลดำเนินการโดยใช้คอมพิวเตอร์คำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ดังนี้

1. ประโยชน์ด้านวิชาการ ได้ข้อความรู้เกี่ยวกับ

1.1 สภาพที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา

1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา

2. ประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนานโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในระยะต่อไป

การเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอรายงานการวิจัย มีลำดับขั้นตอนดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความหมายและแนวคิดของนโยบาย และนโยบายสาธารณะ ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความหมายและที่มาของนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรอบแนวคิดเบื้องต้นที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ขั้นตอนการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คุณภาพของแบบวัดและแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติในภาพรวม จำแนกตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติในภาพรวม จำแนกตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน และการวิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นต่อการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ไปปฏิบัติ

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ